

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Karabína a členov senátu JUDr. Juraja Majchráka, JUDr. Jozefa Kanderu, JUDr. Jána Mihala a JUDr. Pavla Farkaša v trestnej veci proti obvinenému **MUDr. R. B.**, vedenej na Špeciálnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK 2 Tš X./2006, pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 2. júna 2008 o dovolaní obvineného MUDr. R. B. proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. apríla 2007, sp. zn. 1 Toš 5/2007, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. sa dovolanie obvineného MUDr. R. B. **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku zo 7. decembra 2006, sp. zn. PK 2 Tš X./2006, bol obvinený MUDr. R. B. uznaný za vinného z trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, na tom skutkovom základe, že

v presne nezistený deň v mesiaci august 2005 a dňa 13. októbra 2005 a 14. októbra 2005 vo F. N. s P. v B., na ul. R. č. X. v priestoroch oddelenia plastickej chirurgie ako lekár žiadal pre seba za vykonanie operácie finančnú čiastku vo výške 18 650 Sk od pacientky D. O. aj napriek tomu, že D. O. za chirurgický zákrok zaplatila 66 350 Sk v pokladni N. a MUDr. R. B. nemal oprávnenie prijímať žiadne platby od pacientov za operáciu, pričom dňa 20. októbra 2005 vo F. N. s P. v B.,

na ul. R. č. X. v ambulancii oddelenia plastickej chirurgie prevzal od D. O. úplatok vo výške 19 000 Sk za operáciu.

Prvostupňový súd teda rozhodol, že obvinený žiadal a prijal úplatok v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu. Za to podľa § 160a ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, uložil obvinenému trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov, výkon ktorého podmiennečne odložil na skúšobnú dobu troch rokov v zmysle § 58 ods. 1 písm. a/ a § 59 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005. Zároveň podľa tohto zákona uložil obvinenému podľa § 160a ods. 1, § 49 ods. 1 aj trest zákazu činnosti lekárskeho povolania na dobu troch rokov a podľa § 160 a ods. 1 a § 53 ods. 1 uvedeného Trestného zákona aj peňažný trest vo výmere 30 000 Sk, a pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený, uložil mu podľa § 54 ods. 3 citovaného Trestného zákona náhradný trest odňatia slobody na dobu troch mesiacov.

Tento rozsudok prvostupňového súdu bol napadnutý odvolaniami obvineného MUDr. R. B. a jeho matky J. B., o ktorých Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol rozsudkom z 19. apríla 2007, sp. zn. 1 Toš 5/2007 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. rozsudok súdu prvého stupňa zrušil vo výroku o treste a postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uložil obvinenému MUDr. R. B. podľa § 160a ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, výkon ktorého obvinenému odložil podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, na skúšobnú dobu 30 mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, Najvyšší súd Slovenskej republiky uložil obvinenému aj trest zákazu činnosti výkonu lekárskeho povolania na dobu 18 mesiacov a podľa § 53 ods. 1 a § 54 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 uložil mu aj peňažný trest vo výmere 20 000 Sk a pre prípad, že by výkon tohto trestu bol úmyselne zmarený ustanovil mu podľa § 54 ods. 3 citovaného Trestného zákona náhradný trest na dobu dvoch mesiacov.

Vyššie citovaný rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol napadnutý dovolaním obvineného MUDr. R. B.

Dovolanie bolo podané oprávnenou osobou za splnenia podmienky podľa § 373 ods. 1, ods. 2 Tr. por. Podstatou dovolania obvineného je jeho tvrdenie, že napadnutým rozsudkom bol porušený zákon v ustanovení § 160a ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 a v ustanoveniach § 317 ods. 1, § 321 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, písm. d/ Tr. por. a v § 322 ods. 1 Tr. por.

Obvinený predovšetkým namietal, že je nesprávne posúdenie skutku podľa § 160a ods. 1 Tr. zák., že sa dopustil trestného činu prijímania úplatku v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu. Obvinený sa domnieval, že obidva súdy, ako prvostupňový tak aj druhostupňový súd, v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky vykladali pojem obstarávanie veci všeobecného záujmu na základe priamej aplikácie Ústavy Slovenskej republiky. Poukázal na to, že na ústavnej úrovni je zákonný pojem všeobecného záujmu stotožňovaný s pojmom verejného záujmu a týmto verejným záujmom nemôže byť individuálny záujem konkrétneho človeka, aby sa psychicky cítil lepšie z dôvodu skrášlenia svojho tela, pretože výklad pojmu práva na zdravie v tom zmysle, že týmto právom na zdravie je aj právo na telesnú krásu, je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky. Poukazoval na to, že právo na telesnú krásu nie je právnym a ani eticko-morálnym princípom. Taký princíp v postavení európskej civilizácie neexistuje a nemožno na ňom zakladať odôvodnenie trestného rozsudku. Ak by sa takéto právo malo chrániť, obvinený mal na mysli právo na telesnú krásu, malo by byť zachytené v nejakom právnom predpise, čo však nie je a Špeciálny súd v tejto súvislosti chybné poukazoval na pojem zvýšenia kvality života uvádzaný v § 2 Zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Obvinený poukazoval na to, že zákrok estetickej plastickej chirurgie nie je obsahom zdravotníckej starostlivosti podľa prílohovej časti zákona č. 577/2004 Z. z., a teda občan na takýto zákrok nemá ústavnoprávny nárok, čo znamená že jeho výkon je vecou dohody medzi lekárom a pacientom, a teda nie je inštitútom verejného práva, ale súkromného práva. Špeciálny súd podľa jeho názoru v tejto súvislosti nerozhodoval medzi verejným právom a súkromným právom, ale vychádzal z unifikovaného chápania práva marxisticko-leninskej teórie, ktorá sa snažila o likvidáciu súkromného práva. Uviedol, že nie každý úkon, ktorý vykonáva lekár je zdravotným úkonom len preto, že ho vykonáva lekár a je vykonávaný v zdravotníckom zariadení. Estetický zákrok bol takýmto úkonom len ak by išlo

o diagnózu vystavenú lekárom, avšak v tomto prípade nedošlo k estetickej úprave poškodenej zo zdravotných dôvodov. Obvinený ďalej poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá má viesť súdy k tomu, aby trestnoprávne predpisy vykladali reštriktívnym spôsobom. Podľa neho extenzívny výklad pojmu všeobecného záujmu by mohol viesť k absurditám a kriminalizovaniu súkromnoprávneho prostredia a tým aj k likvidácii súkromného práva a návrat do spoločenského systému spred roka 1989.

Odvolačný súd mal podľa obvineného napraviť pochybenie prvostupňového súdu v právnej kvalifikácii skutku a ak tak neurobil, porušil vyššie ustanovenia Trestného poriadku citované v dovolaní obvineného.

V ďalšej časti dovolania obvinený s poukazom na § 374 ods. 3 Tr. por. uvádzal ako dôvod dovolania aj skutočnosť, že súd náležite nezistil skutkový stav veci. Tvrdil, že prvostupňový súd porušil ustanovenia, ktorými sa malo zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby, pretože nevykonal všetky dôkazy, ktoré vyplynuli z obsahu a priebehu dokazovania, či už v prípravnom konaní alebo na hlavnom pojednávaní. Uviedol, že prvostupňový súd sa pri vykonávaní a hodnotení dôkazov obmedzil na výpoveď svedkyne O., na zvukovoobrazový záznam, záznam o odovzdaní a prevzatí finančných prostriedkov, zápisnicu o odovzdaní veci, teda len na dôkazy, ktoré svedčia v jeho neprospech. Nevykonal ďalšie dôkazy, najmä výsluchy svedkov, ktorí boli prítomní, resp. iným spôsobom účastní priebehu udalostí, ktoré sú súčasťou skutkového stavu veci. To malo za následok nepresné ustálenie skutku. Vyslovil pochybnosti o výpovedi svedkyne agentky O., zaoberal sa sledom udalostí a poukázal na to, že súd mal predvolať a vypočuť hlavnú sestru G. A. ohľadne priebehu operačného zákroku, svedka Ing. S. ohľadne problému s implantátom, svedkyňu MUDr. A. K.-T., anesteziologičku, ktorá by buď potvrdila alebo vyvrátila tvrdenia svedkyne O. ohľadne rozhovoru, ktorý spolu mali po operácii. Podľa neho i hodnotenie obrazového záznamu zo dňa 20. októbra 2005 bolo tendenčné, v jeho neprospech a vyvoláva pochybnosť o objektívnom hodnotení dôkazov. Uvádzal, že jeho slovné vyjadrenia, ktoré sú zaznamenané, nemôžu byť hodnotené tak ako to urobil prvostupňový súd, pretože z ničoho nevyplýva, že by uvedené slová povedal v súvislosti s poskytnutými peniazmi, teda že by v minulosti alebo v priebehu návštevy svedkyne O. dňa 20.

októbra 2005 žiadal peniaze alebo úplatok. Uviedol, že tento záznam preukazuje iba to, že skutočne došlo k poskytnutiu úplatku, a že časť peňazí mala byť pre sestričky. V zmysle § 317 ods. 1 Tr. por., § 321 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. odvolací súd mal zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. mal vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd sa zaoberal otázkou, či sú dané dôvody dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por. Žiaden z dôvodov uvedený v citovanom § 371 ods. 1 Tr. por. na podanie dovolania nebol zistený.

Pokiaľ obvinený namietal skutkové zistenia, dovolací súd poznamenáva, že v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Dovolací súd sa však zaoberal otázkou, či dôkazy, na ktorých je rozhodnutie súdu prvého i druhého stupňa založené, neboli vykonané v rozpore so zákonom. V tomto smere nezistil pochybenia súdu prvého stupňa pri vykonávaní dôkazov. Takisto právo na obhajobu bolo zabezpečené zákonným spôsobom a v ničom neboli porušené práva obvineného na obhajobu. Dôvody, ktoré uvádzal v dovolaní obvinený boli predmetom skúmania aj odvolacieho súdu, pretože boli obsahom odvolania. Už v odvolaní obvinený namietal právnu kvalifikáciu skutku z pohľadu toho, že podľa jeho názoru nešlo o žiadanie ani o prijatie úplatku v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu. Prvostupňový súd sa detailne zaoberal právnou kvalifikáciou skutku a odvolacie námietky obvineného v tomto smere neakceptoval. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd si osvojil úvahy súdu prvého stupňa, či v danom prípade pri danom druhu zdravotného zákroku ide o vec všeobecného záujmu a stotožnil sa s tým, že i v takomto prípade plastickej operácie prijatie úplatku bolo v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu.

Päťčlenný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako dovolacieho súdu taktiež nezistil v tomto smere pochybenia súdov prvého a druhého stupňa. V tej súvislosti poukazuje na to, že nie je rozhodujúce to, čo uvádzal obvinený, či takýto úkon je alebo nie je hradený zdravotnou poisťovňou, rozhodujúce je to, že v súvis-

losti s takýmto úkonom plastickej operácie ide o zásah do organizmu človeka a pri takomto zásahu musí byť poskytnutá zdravotná starostlivosť od predbežných vyšetrení počínajúc, zdravotníckymi úkonmi v priebehu samotnej operácie pokračujúc a takisto sledovaním pooperačného stavu pacientky končiac a všetky tieto úkony sú zdravotníckymi úkonmi, aj keď neuvedenými v zozname tých, ktoré sú hrazené z verejných zdrojov zdravotnej poisťovne. Je vo všeobecnom záujme, aby každý lekársky zákrok do organizmu človeka bol vykonaný v súlade s poznatkami lekárskej vedy a výklad pojmu všeobecný záujem v tomto prípade nemožno odvodzovať z práva na krásu ako to uvádza mylne obvinený v dovolaní, že z tohto práva vychádzal prvostupňový i druhostupňový súd, ale treba vychádzať z práva na zdravie človeka a z toho, aby lekárska starostlivosť bola poskytovaná bez závislosti od toho, či zo strany pacienta bude alebo nebude poskytnuté neoprávnené plnenie v podobe úplatku, teda plnenie nad rámec toho čo bolo možné v súlade s právom žiadať ako finančné plnenie za vykonanie lekárskejších a zdravotníckych úkonov. Bolo síce súkromnoprávnou záležitosťou rozhodnutie sa poškodenej D. O., či sa sama rozhodne o zásah do svojej telesnej integrity, o čom nemožno pochybovať, že o takýto zásah do jej telesnej integrity išlo, ale tento zásah bolo možné vykonať len súborom zdravotníckych a lekárskejších úkonov, ktorých vykonanie obvinený podmieňoval poskytnutím úplatku. Zdravotnícke úkony zasahujúce do telesnej integrity človeka, aj keď bol na to daný súhlas, a v danom prípade by sa bez žiadosti poškodenej o úkon plastickej chirurgie ani zdravotnícke úkony neuskutočnili, ešte neznamená, že by sa mal stierať rozdiel medzi súkromným a verejným právom. V tomto smere sú argumenty obvineného uvedené v dovolaní nenáležité, lebo je súkromným právom človeka rozhodnúť sa či podstúpi takýto zákrok do svojej telesnej integrity, ale je vo všeobecnom záujme ak sa takýto úkon má vykonať, aby bol vykonaný bez poskytovania nenáležitej výhody v podobe úplatku. O tom, že obvinený v tejto súvislosti peniaze žiadal a aj peniaze prijal nielo pochybnosti, toto bolo ustálené súdmi prvého i druhého stupňa a dovolací súd nemôže preskúmať skutkové záležitosti. Z právneho hľadiska bolo správne, ak prvostupňový i druhostupňový súd skutok posúdili ako trestný čin prijímania úplatku v zmysle Trestného zákona platného v čase keď sa skutok stal, ktorý zákon bol priaznivejší pre obvineného, než zákon účinný v čase posudzovania skutku súdmi prvého a druhého stupňa.

Za obstarávanie veci všeobecného záujmu je možné považovať nielen takú činnosť, ktorá súvisí s plnením verejných úloh, ale sú tu aj činnosti pri uspokojovaní záujmov fyzických osôb v oblastiach materiálnych, sociálnych, kultúrnych a iných potrieb, teda aj pri zdravotníckych úkonoch spojených s plastickou operáciou telesných orgánov človeka, pretože je vo všeobecnom záujme, aby takéto úkony boli vykonané lege artis, v súlade so súčasnými dostupnými poznatkami lekárskej vedy bez toho, aby to bolo podmieňované plnením, na ktoré nie je právny nárok.

V spisovom materiáli sú zadokumentované smernice F. N. s P. R. v B. o postupe pri platbách za zdravotnú starostlivosť poskytnutú za úhradu a o spôsobe evidencie o vykazovaní úhrad. Z tejto i z ďalšej k nej pripojených listinných dôkazov je zrejmé, že ide o poskytovanie úkonov zdravotnej starostlivosti spojených s estetickým zákrokom na tele pacientky. Skutočnosť, že išlo o úkony za úhradu a o úkony na základe dohody medzi poskytovateľom a pacientkou a to úkony také, ktoré nie sú výslovne uvedené v prílohe zákona č. 577/2004 Z.z. ešte neznamená, že by nešlo o obstarávanie veci všeobecného záujmu, pokiaľ sa s takýmto estetickým úkonom má poskytnúť zdravotnícka starostlivosť, teda všetky súvisiace zdravotnícke úkony pred i pooperačné ako aj samotný lekársky operačný zákrok. Preto prvostupňový súd i druhostupňový súd správne ustálili, že išlo v zmysle zákona č. 576/2004 Z. z. o poskytnutie zdravotnej starostlivosti, aj keď sa jednalo o pacientkou hradený zákrok estetickej plastickej chirurgie, pretože poskytovanie akejkoľvek zdravotnej starostlivosti je treba považovať za všeobecný záujem.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd ani vo výroku o treste nezistil, že by bol daný dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. a ako už bolo vyššie naznačené ani ďalší dôvod dovolania.

Preto dovolanie obvineného, keďže bolo zrejmé, že neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., bolo podľa § 382 písm. c/ Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietnuté.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 2. júna 2008

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :